

אתה בפנים או בחוץ

ויקהל

המלחמה בעזה העלתה על נס את המחויבות הטוטאלית של החיילים לבצע את המשימה בשלימות זהו גם המסר בפרשת שקלים: את סכום הנדבה היה עליהם לתת בפעם אחת, פעולה שמסמלת התקשרות לה' בצורה מוחלטת.

הנס הכפול של עוז

השבוע פגשתי את השליח הרב מנחם קוטנר שי' שעומד בראש מטה חב"ד למען נפגעי טרור. מאז השבעה באוקטובר הוא עסוק, לצערנו, יום ולילה.

לאחרונה נפתחה מחלקת שיקום בבית הרפואה הדסה הר הצופים. עד עתה הפנו את הפצועים לבית הרפואה שיבא ² תל השומר, אחד מעשרה בתי הרפואה הגדולים בעולם. שיבא היא ממש עיר בפני עצמה. לצערנו ישנם כל-כך הרבה פצועים מהמלחמה שהוכרחו לפתוח מחלקת שיקום נוספת בהדסה כדי שיוכלו לתת מענה לכל הפצועים. הרב קוטנר שמע על פתיחת המחלקה ומתוקף תפקידו הזדרז לבקר שם.

בהדסה הוא פגש מילואימניק בשם עוז, אב לכמה ילדים, והוא כולו מלא שירות ותשבחות לקב"ה. עוז נפצע בעזה מרסיסים בראשו. הוא נשלח להדסה ושם תוך כדי הבדיקות והטיפול בפציעה התגלה לפתע שיש לו גידול מסוכן בראש הדורש טיפול מיידי. הוא מיד הוכנס לחדר הניתוחים

שם הוציאו לו את הגידול. כעת הוא מתאושש ומשתקם מהניתוח. הרופאים אומרים שבזכות שגילו את הגידול מוקדם הם הצילו בכך את חייו. הוא מסיים שאילולא הפציעה בעזה יתכן שכשהוא היה מגלה את הגידול זה כבר היה מאוחר מדי.

הוריו שישבו לצדו, פנו לפתע לקוטנר ואמרו לו שעוז נולד מברכה של הרבי!?

אחרי חתונתם סיפרו ההורים, הם במשך שבע שנים לא זכו לילדים. פעם אחת האב החליט שהוא צריך לבקש ברכה מהרבי מליובאוויטש. זה היה בסוף שנות השמונים. הוא השיג את מספר הטלפון של מזכירות הרבי, וניסה במשך לילה שלם ליצור קשר עם המזכירות אבל הקו היה תפוס. רק לאחר שעות ארוכות המזכיר ענה לטלפון. האב סיפר שהם נמצאים בטיפול הפריה ומבקשים ברכה מהרבי. המזכיר לקח את שמותיהם ושמות האם לברכה וסיים את השיחה.

תוך כדי טיפולים הרופא שטיפל בהם אמר שהוא מרגיש שהוא מיצה את עצמו, אבל הוא הציע להם לפנות לרופא אחר שיש לו טיפול חדשני, ואולי הטיפול החדש יעזור. הבעיה הייתה שהטיפול החדשני עלה יקר מאוד ולזוג הצעיר לא הייתה את היכולת לממן אותו. הם פנו להורי האישה ובקשו את עזרתם. אבי האישה שהיה רב בישוב אבן שמואל בדרום הארץ התנה את עזרתו בכך שהם ישאלו את הרבי מליובאוויטש. אם הרבי יסכים לטיפול ויתן את ברכתו הוא יממן את העלות של הטיפול. הזוג הופתעו מכך שהוא התנה את עזרתו דווקא בברכה מהרבי. הפעם הוא פנה לחבר חב"דניק וביקש את עזרתו ליצור קשר עם הרבי.

החבר לקח את כל הפרטים ושלח פקס למזכירות הרבי. בתוך חצי שעה החבר התקשר בהתרגשות ואמר לו: "כאלו דברים לא קורים. המזכיר חזר מיד עם תשובה מהרבי! התשובה היתה לעשות את הטיפול, והרבי נתן ברכה: 'אזכיר עה"צ"'. בני הזוג עשו את הטיפול והאישה סוף סוף נכנסה להריון.

אחרי שהבת נולדה הם שלחו מכתב תודה לרבי על הברכה שהתקיימה, אבל הם היו קצת מאוכזבים שלא הגיע שום תשובה מהרבי על המכתב שלהם.

כך עברו תשעה חודשים. במשך הזמן התברר שהבת נולדה עם מום ברגל והיא צריכה לעבור ניתוח. התינוקת הוכנסה לחדר ניתוח, והרופאים אמרו כמה זמן הניתוח אמור לקחת. הזמן עובר, אבל משום מה הרופאים לא יוצאים החוצה. ההורים נהיו מודאגים יותר ויותר.

תוך כדי המתנה, האב הלך לביתו כדי להביא משהו. הוא פתח את תא הדואר ומצא בתוכו מכתב ברכה של הרבי להולדת הבת. המכתב למעשה הגיע תשעה חודשים אחרי לידתה, באותה שעה ממש כשהיא הייתה בחדר הניתוח. כמובן שהכל עבר בשלום.

לאחר לידת הבת נולדו תאומים, בן ובת, והם קראו להם עוז והדר. 'עוז' פירושו כוח, ו'הדר' זה יופי. וזה עוז מיודענו שנפצע בעזה ובזכות הפציעה גילו אצלו את הגידול והצילו את חייו.

צ'ארידי קמפיין במקדש

השבת הזו נקראת 'שבת שקלים'. בנוסף לפרשת השבוע אנו מוציאים היום עוד ספר תורה וקוראים בו על הציווי שכל אחד ייתן "מחצית השקל תרומה לה". הקב"ה מורה למשה, שאם הוא ירצה לספור את בני ישראל, שלא יספור אנשים כי "המנין שולט בו עין הרע" (רש"י), אלא שכל אחד יתרום מחצית השקל, ויספרו את השקלים. מדוע היה חשוב לספור אותם? כי הספירה נעשתה כדי לדעת כמה חיילים יש ולכן ספרו רק גברים מגיל עשרים ועד גיל שישים. "שאינן פחות מבן עשרים יוצא לצבא" (רש"י), אלו היו אנשי הצבא במדבר. זוהי הסיבה הראשונה מדוע לתת מחצית השקל.

בהמשך הקב"ה אומר שהתרומה הזאת תהיה "לכפר על נפשותיכם". על איזו כפרה מדובר פה? אומרים חז"ל שזה היה כדי לכפר על חטא העגל. מספרים חז"ל: "שתמה משה על הדבר מה יוכל אדם ליתן כופר נפשו?".

איך חצי שקל בלבד יכול לכפר על עבירה של עבודה זרה? אלא "כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא כבודו, והראהו למשה ואמר לו זה יתנו כזה יתנו". דהיינו, אומר הרבי, אם יהודי נותן את חצי השקל עם האש של "נר ה' נשמת אדם", "אז יכולה מחצית השקל להיות כופר נפשו". זוהי הסיבה השנייה מדוע הם נצטוו לתרום מחצית השקל.

וכאן אנו מגיעים לטעם העיקרי למצוות מחצית השקל, בזמן שבית-המקדש היה קיים, פעם בשנה היה 'קמפיין מימון המונים' שבו כל יהודי היה צריך לתת חצי שקל ובזה היו מממנים את קורבנות הציבור שהוקרבו בכל יום.

בבית המקדש בכל יום היו מקריבים 'קרבן תמיד', קרבן עולה, אחד בבוקר ואחד בערב בין הערביים. הקורבנות הללו היו 'קורבנות ציבור', כלומר, הם הוקרבו בשם כל הציבור, והציבור הוא זה שמימן את אותם.

מכיוון שהשנה מתחילה בחודש ניסן, את ההתרמה עבור קרבן תמיד עשו תמיד בחודש אדר. ביום א' באדר בית הדין היו שולחים שליחים כדי להזכיר לכולם לתרום. בחמישה עשר לחודש אדר, יום אחרי חג פורים, היו עומדים גובים בכל עיר ועיר ואנשים היו באים ותורמים את מחצית השקל, "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט". בתרומה הזאת כולם היו שווים.

בית הדין המתין שכל אחד יתרום מרצונו, ובכ"ה באדר אלו שלא תרמו בעצמם התרימו אותם בעל כורחם. זו לא הייתה תרומה מתוך בחירה, אלא כל אחד היה חייב לתרום.

לאחר חורבן בית המקדש כאשר פסקה עבודת הקורבנות התקינו חכמים שיהיו קורין בכל שבת שלפני ראש חודש אדר את פרשת שקלים "זכר למקדש", וגם נוהגים לתרום זכר למחצית השקל ביום תענית אסתר.

תהיה בפנים, עד הסוף

כאן יש דיוק מענין של הרבי: "שמצינו דין פלא במחצית השקל שלא מצינו דוגמתו בשאר ענינים. בנוגע לשאר ענינים של צדקה, הנה כאשר אדם נודר

ליתן סכום כסף לצדקה, אינו חייב ליתן את כל הסכום בבת אחת, אלא יכול לתנו בכמה פעמים² ואילו בנוגע למחצית השקל פוסק הרמב"ם "שנותנו כולו כאחת בפעם אחת". (תו"מ תשל"ג ח"ב עמ' 197)

וההוראה בזה, אומר הרבי, "התקשרותו של יהודי עם יהדות ועל ידי זה עם הקב"ה הבאה לידי ביטוי על ידי נתינת מחצית השקל³ אינה יכולה להיות באופן חלקי "היום מעט ולמחר מעט", כי אם בפעם אחת, כלומר, ברגע הראשון שמחליט להתקשר לקב"ה אזי מוסר ונותן את כל מציאותו בבת אחת". (תו"מ תשמ"ו ח"ג עמ' 228)

מהו המסר כאן? אומר הרבי ישנם התחייבויות שאותם אדם יכול לחלק לתשלומים. הוא יעשה מצוה, אבל ב"בלא לב ולב", אבל כשזה מגיע למצווה שבה כולם שווים, ובפרט מחצית השקל שבה ספרו את יוצאי הצבא בישראל, כשזה מגיע לצבא אז אין חצי חצי, או שאתה בפנים או שאתה בחוץ.

בחודשים האחרונים התכונה הזאת האירה בעם ישראל במלוא תפארתה. בשביעי לאוקטובר התברר שהדור הצעיר הוא לגמרי בפנים. הם התגייסו למלחמה עם כל הנשמה. אלפי חיילים ששהו בחו"ל עזבו הכול משפחה, עסקים, ומיהרו להתגייס כדי להגן על עם ישראל בארץ ישראל. פתאום התגלתה נקודה עמוקה ופנימית בנשמה היהודית, ששם אין מקום לחצי עבודה. או שאתה בפנים או שאתה בחוץ.

המלחמה כבר נמשכת חודשים ובכל זאת, בכל פעם שמנהיגי הצבא מבקרים את החיילים בעזה הם לא שומעים שאלות כמו מתי אנחנו משתחררים, או כמה הצבא ישלם לנו על ימי המילואים שאנו משרתים. הם שומעים אך ורק מסר אחד: "אנחנו רוצים לגמור את העבודה אחת ולתמיד".

חיילים שנפצעו בזמן המלחמה, מיד כשהם התאוששו, הם התעקשו לחזור להילחם בעזה, במקרים רבים נגד רצון בני משפחותיהם והמפקדים, אבל הם לא ויתרו כי הם לגמרי בפנים.

רבותיי. כל יהודי הוא חייל בצבא ה'. בשבת פרשת שקלים הקב"ה אומר לנו שאת מחצית השקל, "מטבע של אש" שמסמלת את הנשמה היהודית, נותנים בבת אחת. לא צריכים הרבה כסף אבל צריכים את האש, את ההקרבה. כל אחד מאיתנו צריך לשאול את עצמו האם אני בפנים או בחוץ, וכשנשאל את השאלה הזאת מול הראי אני בטוח שהתשובה תהיה: "בבת אחת".